



MUSIIKKITALO

Helsingin Musiikkitalon säätiö

Saate



Ohessa allekirjoitettuna Helsingin Musiikkitalon säätiön hakemus liittyen konserttiurkuinstrumentin hankintaan Helsingin Musiikkitalon suureen konserttisaliin. Sähköinen hakemus lähetetty kesäkuussa 2017.

Ystävällisin terveisin,

Reetta Sariola, asiamies

Helsingin Musiikkitalon säätiö
Mannerheimintie 13 a
00100 Helsinki

Asiamies Reetta Sariola
reetta.sariola@hel.fi
0400-293 470

Musiikkitalon urku –hanke
Avustushakemus Opetus- ja
kulttuuriministeriö, Helsingin kaupunki,
Yleisradio Oy
22.6.2017

Musiikkitalon säätio



Tausta

Helsingin Musiikkitalon säätiö on perustettu vuonna 2009 ja sen tarkoituksena on edistää ja vaalia laaja-alaisesti monipuolisen musiikkikulttuurin esille tuomista, pääsääntöisesti Helsingin Musiikkitalossa. Säätiö myöntää avustuksia ja apurahoja sen tarkoitusta edistävään toimintaan ja hankintoihin. Säätiö ei tavoittele toiminnassaan taloudellista voittoa. Säätiön jakamat tuet toteutuvat pääasiassa lahjoitusvaroin, joista merkittävin on vuonna 2010 saatu 1 000 000 euron lahjoitus Pro Musica -säätiöltä. Avustustoiminnan tavoitteena on Musiikkitalon musiikkitarjonnan monimuotoistaminen sekä kynnyksen madaltaminen erilaisille esiintyjille ja yleisöille. Säätiön puheenjohtaja on Helsingin kaupungin johdon asiantuntija, Sitran vanhempi neuvonantaja Ritva Viljanen ja asiamiehenä toimii kulttuurisuunnittelija Reetta Sariola.



Säveltäjä Kaija Saariahon lahjoitus

Säveltäjä Kaija Saariaho on päättänyt lahjoittaa Musiikkitalolle miljoona euroa urkujen hankintaan. Koska riittävän korkeatasoisten urkujen on arvioitu maksavan 3,8 miljoonaa euroa, Musiikkitalon säätiö on yhteistyössä säveltäjä Saariahon kanssa käynnistänyt hankkeen, jonka tarkoituksena on koota tarvittavat varat urkujen hankintaan. Säveltäjä Saariahon lahjoitus antaa tähän huomattavan hienon lähtökohdan.

Musiikkitalon säätiö esittää kunnioittavasti, että Musiikkitalon omistajat tekisivät yhteisesti tukipäätöksen urkujen mahdollistamiseksi.

Suomesta puuttuvat laadukkaat konserttiurut

Helsingin kaupunginorkesteri, Radion sinfoniaorkesteri ja Sibelius-Akatemia saivat vuonna 2011 käyttöönsä tarkoituksenmukaiset ja akustiikaltaan erinomaiset tilat Helsingin ydinkeskustassa. Musiikkitalo on hienolla tavalla lunastanut ja ylittänytkin ne odotukset, mitä musiikin rakastajat, yleisö, esiintyjät ja järjestäjät ovat asettaneet – paitsi yhtä: konserttisalissa ei ole urkuja.

Orkesterimusiikin urkuosuuksissa, urkukonsertoissa ja muissa urkuja vaativissa teoksissa käytetään sähköistä soitinta, jonka sointi- ja soittotekniset ominaisuudet ovat kaukana oikeista pilliuruista; varsinainen antiklimaksi upeasti soivalle orkesterille. Vallitsevassa tilanteessa musiikki toteutuu vain puoliksi.

Urut ovat kuuluneet kiinteästi konserttisaleihin aina nykymuotoisen orkesterilaitoksen alkua ajoista saakka. Urut ovat orkesterikirjallisuudessa usein elimellinen osa orkesteria ja urkukonserttojenkin määrä on varsin suuri. Solistista urkukirjallisuutta on valtava määrä. Se kattaa musiikin historian lähes kaikki tyylilajit ja sävellysmuodot aina keskiajasta nykyaikaan. Konserttisaliurut ovat erottamaton osa länsimaista musiikkikulttuuria, ja sellaisten puuttuminen Helsingissä rajoittaa tämän perinteen jatkoa.

Kun Musiikkitaloa suunniteltiin, oli sinne heti alkuvaiheessa tarkoitus hankkia pilliurut. Uruille varattiin tila konserttisalin etuosaan.

Urut ovat käsityömaisen rakennustapansa, kokonsa ja materiaaliensa vuoksi suuri hankinta. Investoinnin suuruus asettuu raameihinsa kun ymmärretään, että taidokkaasti laadukkaista materiaaleista rakennetut urut ovat hyvin hoidettuina käytännöllisesti katsoen ikuiset: vanhimmat käytössä olevat urut ovat peräisin renessanssiajalta, eikä ole merkkiäkään siitä, että ne menettäisivät arvonsa tai kuluisivat loppuun.

Musiikkitalon valmistumisen jälkeiset ajat ovat olleet kovat Suomen taloudelle ja urkujen hankinta on siirtynyt. Nyt itsenäisyytemme juhluvonna säveltäjä Kaija Saariaho on lahjoittanut miljoona euroa, jotta urkujen rakentaminen voidaan käynnistää.

Musiikkitalon konserttiurut -hanke

Toteutusta varten on perustettu hankeryhmä, jossa kaikki talon omistajatahot ja käyttäjät ovat edustettuina. Hankkeelle on annettu nimi *Musiikkitalon konserttiurut -hanke*. Siitä vastaa Helsingin Musiikkitalon säätiö.

Hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana toimii johtaja Juha Lemström senaattikiinteistöstä. Ohjaustyöryhmässä ovat Sibeliusakatemian urkumusiikin professori, HKOn ja RSON indendentit, Musiikkitalon palveluyhtiön toimitusjohtaja ja Musiikkitalon säätiön asiamies. Ohjausryhmän asiantuntijoina toimivat Musiikkitalon akustiikasta vastannut akustikko Yasuhisa Toyota, kansainvälisenä urkuasiantuntijana Olivier Latry ja Musiikkitalon arkkitehdit LPR Arkkitehdit. Hankkeen edetessä asetetaan tarvittavat alatyöryhmät.

Hankkeen tavoite

Tavoitteena on rakennuttaa Helsingin Musiikkitaloon laadukkainta nykyajan urkujenrakennusta edustavat suuret konserttiurut, jotka soveltuvat parhaalla mahdollisella tavalla urut käsittäviin orkesteriteoksiin, säestyksiin sekä itsenäiseksi soolosoittimeksi. Urut tulevat myös innostamaan paitsi nykysäveltäjiä myös tulevia polvia uusien urkuteosten säveltämiseen. Suomesta puuttuvat laadukkaat konserttiurut, joilla voitaisiin soittaa korkeatasoisia orkesteriteoksia.

Hankkeen aikataulu

Tarkoituksena on, että säveltäjä Saariahon lahjoitus julkistettaisiin 6.9.2017.

Urkujen hankinta edellyttää kansainvälistä kilpailutusta. Tavoitteena on, että tarjouskilpailu käynnistyisi keväällä 2018. Tarjouspyyntö valmistellaan syyskauden 2017 aikana. Ilman tietoa hankkeen rahoituksesta tarjouskilpailua ei voida käynnistää.

Urkujen rakentaminen edellyttää, että Musiikkitalo suljetaan. Siksi rakentaminen tehdään kesäisin, jotta talon käyttöä rajoitettaisiin mahdollisimman vähän. Rakentaminen on aiottu toteuttaa kesällä 2019 ja kesällä 2020.

Urkujen vaatima rahoitus ja varainkeruun suunnitelma

Keräystavoite on 3,8 miljoonaa euroa. Keräyksen kummina toimii sen alullepanija, säveltäjä Kaija Saariaho. Säveltäjä Kaija Saariahon miljoonan euron suuruinen lahjoitus urkuhankintaan antaa mahdollisuuden toteuttaa tämän pitkäaikaisen tavoitteen.

Musiikkitalon säätiö etsii kumppaneita rahoittamaan yhdessä tätä ainutlaatuista kulttuurihanketta.

Riittävän korkeatasoisten urkujen hinnaksi on arvioitu 3,5 miljoonaa euroa. Lisäksi hankkeen suunnittelu ja toteutus vaatii yhteensä 300 000 euroa kolmen vuoden aikana. Keräyksen yhteistavoite on näin ollen 3,8 miljoonaa euroa.

Musiikkitalo säätiö esittää, että urut rahoitettaisiin seuraavasti:

Säveltäjä Saariahon lahjoitus	1 miljoona
Helsingin kaupunki, Yleisradio, valtio	1,5 miljoonaa (0,5 miljoonaa kukin)
Kulttuurialan säätiöt	1 miljoona yhteensä
Varainkeruu -kampanja	0,3 miljoonaa

Musiikkitalon säätiö käynnistää yleisöltä varainkeruun. Tavoite on asetettu kuitenkin maltilliseksi johtuen säätiön rajallisista mahdollisuuksista toteuttaa kampanjaa. Säätiö on tutustunut onnistuneisiin varainkeruun hankkeisiin, mutta toteaa samalla, että niihin on sitoutunut merkittävä määrä resursseja ja päätoimista henkilökuntaa. Musiikkitalon säätiöllä ei ole lainkaan pää- tai sivutoimisia työntekijöitä.

Esitys Musiikkitalon omistajille

Musiikkitalon säätiö esittää, että Opetus- ja kulttuuriministeriö, Helsingin kaupunki ja Yleisradio Oy myöntäisivät yhteensä 1,5 miljoonaa euroa Musiikkitalon urku -hankkeelle, jotta säveltäjä Kaija Saariahon alulle panema hieno kulttuurihanke voitaisiin toteuttaa ja Musiikkitaloon saataisiin konserttitason, laadukkaat urut.

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2017

Musiikkitalon säätiön hallituksen puheenjohtaja



Ritva Viljanen

Musiikkitalon säätiön asiamies



Reetta Sariola